

Reuma

Chondrocalcinosis

Wat is chondrocalcinosis?

Chondrocalcinosis is een vorm van reuma waarbij een gewricht op gezette tijden ontstoken raakt door kalkrijke pyrofosfaat kristallen die zich in het gewricht ophopen. Chondrocalcinosis is een stapeling van pyrofosfaat dat al jaren aanwezig en in principe rustig is, maar wel plots tot een aanval kan komen: soms nog acute pseudojicht genoemd. Deze treedt op als het lichaam bijvoorbeeld een griep bestrijdt of het gewricht wat overbelast is door teveel lopen.

Acute pyrofosfaatartritis, vroeger pseudojicht

Bij acute chondrocalcinosis probeert je lichaam kalkkristallen in en rondom een gewricht plotseling op te ruimen. Daardoor ontstaat een heftige ontsteking. Het verschilt van persoon tot persoon hoe lang de ontsteking duurt en hoe vaak een ontsteking optreedt.

Acute chondrocalcinosis lijkt qua heftigheid erg op jicht. Zo'n aanval werd daarom ook wel **pseudo-jicht** genoemd. De Europese Reumatologen Vereniging EULAR heeft geprobeerd deze pseudo af te schaffen, maar in oudere literatuur kom je deze naam nog wel tegen. Bij jicht probeert het lichaam kristallen van natrium en urinezuur op te ruimen, bij pseudo-jicht gaat het om kristallen van kalk en pyrofosfaat.

Chronische chondrocalcinosis

Bij chronische chondrocalcinosis krijg je geleidelijk opstapeling van calciumpyrofosfaat in verschillende gewrichten zoals je knie en/of je pols. Deze aandoening is niet te genezen maar alleen te remmen of te onderdrukken. Door de ontstekingen te behandelen kun je deze aanvallen wel afremmen en zo verdere beschadiging van je gewrichten voorkomen.

Hoe ontstaat chondrocalcinosis?

Chondrocalcinosis ontstaat doordat je lichaam vecht tegen kalkrijke kristallen met pyrofosfaat in een gewricht. Hoe zijn de kalkkristallen daar terechtgekomen? Pyrofosfaat is een afbraakproduct van alle kraakbeencellen. Als deze kraakbeencellen erg zwaar belast zijn geweest, komen er meer van dergelijke kristallen vrij door een verhoogde stofwisseling van die kraakbeencellen.

Veel oudere mensen hebben kleine hoeveelheden van kalkophopingen in het kraakbeen van een gewricht. Het risico op chondrocalcinosis is groter naarmate je ouder wordt. De eerste klachten van chondrocalcinosis treden meestal op na je 65ste levensjaar. Soms ook eerder na zware belasting, zoals veel springen, in bijvoorbeeld je knie of enkel.

Soms krijg je chondrocalcinosis op jongere leeftijd. In dat geval spelen er vaak erfelijke factoren mee. Het is ook mogelijk dat je een stofwisselingsziekte hebt, zoals een te snel werkende bijnierschorsklier.

Andere mogelijke oorzaken zijn:

- een te laag magnesiumgehalte in je bloed
- ijzerstapelingsziekte

Acute aanvallen bij chondrocalcinosis krijg je meestal na een ernstige griep/infectieziekte, een ingrijpende operatie of een stressvolle gebeurtenis.

Welke klachten heb je bij chondrocalcinosis?

Acute vorm

Als je een acute aanval krijgt, raakt het gewricht plotseling heftig ontstoken. Je gewricht:

- doet veel pijn
- wordt dikker
- voelt warm aan
- kun je minder goed bewegen

De huid rondom je gewricht is vaak felrood.

Een aanval is meestal binnen 12 tot 36 uur op zijn hoogtepunt en kan een paar dagen tot weken duren. Meestal ontstaat een aanval in één gewricht zoals je knie, je pols, je enkel of je schouder. Zo'n eenmalige aanval beschadigt je gewricht niet, wel als deze vaker optreedt. Soms heb je ook koorts bij zo'n aanval.

Chronische vorm

De aanvallen kunnen vaker terugkomen, langer duren en zich uitbreiden naar andere gewrichten. Er ontstaat dan een chronische ontsteking van de gewrichten.

Zo'n chronische ontsteking kan je gewrichten wél beschadigen. Je krijgt dan steeds vaker last van pijnlijke, stijve en gezwollen gewrichten.

Meestal krijg je last van de grote gewrichten, zoals je pols, je knie of je schouder. Maar een ontsteking kan elk gewricht van het lichaam treffen en zich geleidelijk uitbreiden.

Hoe wordt de diagnose chondrocalcinosis gesteld?

Je arts baseert de diagnose meestal op de uitkomst van de klachten die je aangeeft, het lichamenlijk onderzoek en het bloedonderzoek met specifieke afwijkingen op de röntgenfoto. Om vast te stellen of je chondrocalcinosis hebt, combineert je arts de resultaten van verschillende onderzoeken.

Om zeker te zijn van de diagnose zuigt je arts met een naald wat vocht uit een ontstoken gewricht. Dit voelt ongeveer hetzelfde alsof er bloed wordt geprikt. Onder de polarisatiemicroscoop zijn de kalkrijke pyrofosfaatkristallen duidelijk zichtbaar.

Het is mogelijk dat je arts röntgenfoto's van de ontstoken gewrichten laat maken. Op röntgenfoto's zijn eventuele kalkrijke kristallen goed te zien. Ook zie je de kristallen soms met echografie als weerspiegelingen in het kraakbeen of meniscus

Je arts laat meestal ook je bloed onderzoeken om andere reumatische aandoeningen uit te sluiten. Ook kan hij op deze manier onderzoeken of je misschien een stofwisselingsziekte hebt die chondrocalcinosis veroorzaakt, of dat er reumatoïde artritis bestaat met secundair hieraan chondrocalcinosis.

Hoe verloopt chondrocalcinosis?

Chondrocalcinosis verloopt bij iedereen anders. Bij de een blijft het bij een enkele aanval, bij de ander komen de aanvallen steeds terug.

Als je meerdere aanvallen krijgt en deze steeds langer gaan duren, kunnen je gewrichten beschadigd raken. Ook is het mogelijk dat de ontstekingen zich uitbreiden naar andere gewrichten in je lichaam. De aandoening gaat dan over in een chronische vorm van chondrocalcinosis.

Welke behandelingen kunnen je helpen?

Medicijnen

Je arts heeft bij chondrocalcinosis de keuze uit verschillende soorten medicijnen. Deze medicijnen helpen een ontsteking tegen te gaan of een ontsteking te voorkomen. De verschillende medicijnen vullen elkaar vaak aan. Welk middel je arts voorschrijft, hangt af van je klachten.

NSAID's:

Bij de behandeling van een (eerste) aanval van chondrocalcinosis schrijft je arts meestal een ontstekingsremmende pijnstiller (NSAID) voor.

[Lees meer over NSAID's](#)

Corticosteroïden:

Naast een NSAID, schrijft je arts ook wel een corticosteroïd (prednison) voor. Corticosteroïden vallen onder de groep klassieke ontstekingsremmers en remmen de ontstekingen goed en snel.

[Lees meer over corticosteroïden](#)

Colchicine:

Colchicine is een medicijn om gewrichtsontstekingen af te remmen en te voorkomen. Colchicine wordt al heel lang gebruikt en is een veel gebruikt medicijn bij chondrocalcinosis. Je arts bepaalt hoe lang je

colchicine moet gebruiken.

[Lees meer over colchicine](#)

Interleukine 1 remmers (biologische medicijnen)

Deze medicijnen zijn voor chondrocalcinosis nooit in grote patiëntengroepen onderzocht. Daarom worden deze niet vergoed bij chondrocalcinosis. Uit ervaring blijkt dat deze medicijnen vaak wel goed werken.

Behandelaars

Voor de behandeling van chondrocalcinosis kom je bij je huisarts. Soms lig je met onbegrepen koorts in het ziekenhuis. Als je vaker een aanval hebt gehad, of de ziekenhuisarts denkt eraan, is het verstandig een verwijzing te vragen naar een reumatoloog.

[Lees meer over verschillende behandelaars](#)

Aanvullende behandelingen

Er bestaan veel soorten alternatieve behandelingen. Soms merken mensen met een reumatische aandoening hiervan een positief effect. Overleg altijd eerst met je arts voordat je met een alternatieve behandeling begint omdat die bijwerkingen kan geven of een wisselwerking kan hebben met de medicijnen die je gebruikt.

[Lees meer over alternatieve behandelingen](#)

Meer informatie

Heb je vragen? Stel deze aan je huisarts, reumatoloog of reumaverpleegkundige.

Wil je weten waar je in het dagelijks leven tegenaan kunt lopen en hoe je daarmee om kan gaan als je deze aandoening hebt?

[Lees meer over leven met reuma](#)

Heb je niet de informatie gevonden die je zocht?

Kijk bij de veelgestelde vragen over reuma

De medische informatie op deze site wordt samengesteld en actueel gehouden door ReumaNederland, de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (NVR), de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV) en de Nederlandse Health Professionals Reumatologie (NHPR).